

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Pentru România și
vătămintate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napofază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Fuit...

(*) Acum câteva zile ziarele maghiare aveau coloane, ba chiar pagini întregi, cu programe de ale serbarilor ce se vor face în ziua de 15 Martie, aniversarea libertății ungurești, în Budapesta și în diferitele orașe mai mult sau mai puțin maghiare. Ziarele scriau articole ditirambice pentru aniversarea zilei „libertății”, preamărind pe... Kossuth!

Nimeni nu li-a conturbat avântul, în nici un chip; pentru a bagatelisa manifestarea simțimentului „națiunii” nu s'a făcut nici o mișcare — și totuși suntem în puțința de a constata, din acest incident, că opinia publică maghiară s'a mai astempărat, s'a mai domolit.

Excesele vinovate, agresiunile criminale de altădată, din cari Aradul în special a avut multă parte cu ani înainte, par'c'ar fi eșit din uzul „patriotic”; cu un cuvânt, constatăm în șirurile masei șoviniste o blazare în privința „patriotică”.

Va fi însemnând oare aceasta o cumințire?

În tot cazul este un moment, asupra căruia credem că putem să ne oprim.

Deși *Egyetértés*, bunăoară, — ca să luăm pe cel mai extrem șovinist — cu un cinism fără seamăn și cu o manieră proprie urmașilor detronatorilor dinastiei, protestează: contra neparticipării la serbarea aniversării zilei de 15 Martie 1848 a M. Sale Regelui, — protestează contra faptului că guvernul nu s'a alăturat demonstrațiilor, pentru a încununa mormântul lui Kossuth, — masa „patrioților” s'a mulțumit să caște gura la niște discursuri ocazionale rostite de oratori ocazionali prin piețe, fără ca publicul ocupat cu rosturile muncii și traiului să fie atras de furtune de vorbe.

Pe când *Kossuth Ferencz*, fiul tălăne-său, în spasmotice apeluri vinează după popularitate printre „patrioți”, pe când fițiucele „patriotice” își exprimă indignarea că nu participă și naționalitățile la serbarea zilei „libertății maghiare”, — pe atunci bieții patrioțiși demonstrează și — cuceresc lumea: la un pahar de vin.

Este acesta un progres, este o cumințire?

Credem că alta este explicația.

Kossuthismul, politica kossuthistă s'a dovedit cu vîrf și îndesat de o politică de carnaval. Inscenările kossuthiste nu sunt altceva decât exploatarea sentimentului poporului maghiar naiv, ear' idealul său destructiv, este prevenit de mizeria țării și a „patrioților”, de mizeria economică.

A umbra după fantasmagorii, când mizeria își subminează existența, a început să vadă până și poporul maghiar, că este o lipsă de cuminție: și o dovedește aceasta poporul șovinistificat prin faptul, că începe a părăsi pe kossuthiști.

Demagogii șoviniști cu toate acestea nu încetează de a fi agresivi și

necuvincioși, prin presa lor degenerată, nu se sfiesc aceste hârburi ale unei organizații vrășmașe monarhiei și libertății, de a apela la „vechia” virtute-revoluționară.

Nu se sfiește presa archișovinistă de-a chema în jurul steagului său, steagul libertății maghiare, pe toți cei ce „trebuie să simtă ungurește”; — are chiar neobrăzarea de a cere, ca Regele și popoarele nemaghiare să serbeze biruința unui principiu, a principului de libertate, într'un stat în care nici legile fundamentale nu sunt respectate! Să serbeze aniversarea proclamării acelei „libertăți”, care după concepțiunea și practica șovinistă însemnează maghiarizare și desmembrare a monarhiei.

Dar' pe când astfel abundă în abnormități presa, pe atunci răspunsul la apel li-l dau azi și Maghiarii: Kossuthismul are înțeles numai între pahare.

Fuit...

Cine va conduce noile alegeri? Între agendele mai importante, ce guvernul și camera deputaților au să se încheie până la încheierea ultimei sesiuni dietale, se remarcă proiectul de lege asupra incompatibilității. În legătură cu acesta „*Magyarország*” în numeroase articole și mai sus scrie următoarele: Chestia aceasta preocupă mult cercurile politice. Un deputat din partidul guvernului, ale cărui informații totdeauna s'au dovedit temeinice, zilele acestea și a expus vederile astfel:

Daodată cu acțiunea incompatibilității partidul guvernului mai e preocupat și de chestia: cine va conduce noile alegeri? Széll ori alt ministru de interne? Vorbește Széll despre multe de toate, dar' despre asta nu. Nici chiar colegilor sei ministri nu le spune nimic despre chestia aceasta. Pe lângă acestea a dispărut acum și neliniștea, ce se putea mai înainte observa în fostul partid național. Nu mai e nici urmă din nemulțumirea ce-o produsese cunoscuta „vorbire de anul nou”. Aderenții lui *Apponyi* și *Horánszky* au deci oare-cari garanții, că se apropie deja și concluzarea lor în conducerea afacerilor statului. Fapt e apoi, că și până acum toate afacerile electorale le a regulat secretarul de stat *Gulner*, ajuns acolo din partidul național. Széll are o plăcere să facă surprize partidului său și nu e lucru cu neputință, ca, după disolvarea camerei deputaților, să surprindă țeara cu un nou ministru de interne, chiar și pentru faptul, că să alunge dela sine multele neplăceri personale împreunate cu alegerile. Cel-ce observă însă bine lupta ce se petrece după culise în clubul „*Lloyd*”, a trebuit să vadă, că pentru portofoliul internelor în vacanță se luptă doi rivali serioși: Széll și Horánszky. Că cine din doi va fi învingătorul, — nu va trebui mult să se aștepte, până se va da răspunsul și la această întrebare.

Presa șovinistă și *Lauran Sab* titlul „Răsboiu nou grecesc”, „*Tiszántul*” din Oradia în numărul său dela 13 Martie scrie un lung prim articol, laudând activitatea patriotică alui *Lauran* și mai ales atitudinea lui față de „*Valahii*” șismatici. Reproduce d'asemenea adresa lui trimisă anul trecut consistorului g. oriental aradan, publicată de noi mai zilele trecute, laudând-o.

Între altele despre acțiunea consistorului g. român de a susține cu puteri unite școlile noastre confesionale, eată ce scrie *Tiszántul*:

„Când cauza schismaticilor era deja perdută la toate forurile, *Ioan Goldiș* a scris lui *Pavel* invitându-l la acțiune comună prototindeni unde școala română este amenințată de maghiarizare din cauza serăcietății uneia ori alteia dintre comunitățile confesionale”.

Deoarece-ce consistorul oradan a răspuns însă că ar fi o erimă ca uniții să sprigine o școală acatolică, fie aceasta chiar română, presa maghiară laudă patriotismul lui *Lauran* și a conșoților săi, ear „*Tribuna*” și „*Gazeta*” nici notiță nu iau de întregul incident. Susamintitele ziare române nu lasă însă a trece o singură zi, în care să nu atace cu violență pe Episcopul Aradului și consistorul care nu știe să guverneze și face greșeli în conducerea indeosebi a afacerilor școlare.

A apăra adecă școlile noastre confesionale, a restabili la Seminar ordinea și disciplina conturbată de niște malconțenți de ai noștri uniți cu *Cic. o* greco-catolicul, cu „*Aradi Közöny*” și „*Arad és Vidéke*”, după concepția genialului român *Aurel Murășanu* și a veteranului pensionar dela *Sibiu* însemnează a face rău cauzei naționale române.

ca ei să facă pe judecătorii imparțiali.

Situația în Austria. După cum se raportează din Viena, actuala sesiune a Reichsrathului va ține până pe la mijlocul lunii Mai și până atunci programul de lucrare a camerei e stabilit deja. Peste vară se vor întruni dietele provinciale din Austria, pe timp de 6-8 săptămâni. În ce privește Delegațiunile, până acum nu s'a făcut nici un fel de compromis între cele două jumătăți ale monarhiei.

Episcopatul catolic și autonomia.

Dăm mai jos un resumat din răspunsul episcopatului catolic la elaboratul comisiunii de 27 a congresului romano-catolic.

S'a văzut și până acum, că episcopatul catolic din Ungaria nu e tocmai încălzit și doritor de-o autonomie, cum ea e proiectată de membrii lumeni ai bisericii romano-catolice. Din răspunsul, ce acum de curând l'a dat relativ la elaboratul comisiunii numite, se vede chiar, că și episcopii, întocmai ca statul, iau poziție pe față în contra autonomiei și-și stabilesc principiul, că și ei au neapărată trebuință și drept la organe proprii, la averile bisericesti și la institutele culturale. Va să zică, episcopatul catolic reclamă pentru sine toate fondurile și fundațiunile bisericești, bunurile și toate institutele de învățământ, lăsând autonomiei numai rolul de cooperare sau ajutorare la administrarea aceluia. Nu se învoește însă cu nici un preț, ca autonomia să aibă rol hotărâtor și drept de dispunere.

În resumat, episcopatul își des-

fașură postulatele față de autonomie în următorul chip:

Majestatea Sa n'a aprobat lucrările congresului din 1871. Causa s'a arătat în deciziunea regească din 1895, care a îndrumat din nou congresul, să ia spre nouă desbatere și cumpănire proiectul desbătut, ținând strict seamă de raporturile schimbate în ceea ce privește drepturile patronatului suprem și de organismul bisericești.

Colegiul episcopilor ar dori să se înființeze autonomia după modelul celui din Ardeal; el însă accentuează firm, că autonomia întreagă este numai un organ de ajutorare a colegiului episcopilor, care însă nu poate dismembra puterea deplină episcopescă nici în administrarea averilor, nici pe terenul instrucțiunii.

Răspunsul stabilește apoi principiul, că de cercul de competență inalienabil al bisericești nu se țin numai afacerile bisericești în sens strict luat, adecă dogmatica și morala, creșterea de preoți și disciplina, ci și afacerile bisericești cu caracter lămăn. Biserica, fiind o societate, care nu-i din lumea aceasta, dar care lucrează în lume, are trebuință—spre realizarea scopurilor sale — ca și statul, de organe proprii, de avere și institute și e îndreptățită a-le avea. Din momentul ce biserica și-le-a însușit și aplicat scopurilor ce urmărește, ele primesc caracter bisericesc și aparțin astfel instrucțiunii unitare și indivisibile a episcopilor.

Pretinde prin urmare colegiul episcopilor pentru biserică toate fundațiunile, bunurile și școlile și la administrarea acestora nu dă autonomiei decât rol de cooperare, ajutorare, nici-decât însă drent decizi-

Autonomia — zice mai departe răspunsul — nu poate să desaprube pe episcop, poate numai să l ajute. Peste tot, în diecese nu se pot înființa senatate eparchiale, fiindcă acestea ar împărți în două guvernarea diecesană și nu s'ar pute adace în consonanță cu principiile catolicismului fondate pe unitate și pe baze hierarhice. Numai în organismul comunităților bisericești și în autonomia regnicolă are a îndreptățire concluzarea credincioșilor.

La conferirea beneficiilor mai mari n'are episcopatul nimic contra de a se asculta părerea primatului, a episcopilor și a câtorva mireni.

Din toate acestea rezultă, că, peste tot, cauza autonomiei catolice a ajuns între ciocan și nicovală; pe de-o parte i-să opune puterea statului, ear pe de altă parte pretenția neînduplecată a episcopatului, care nu vrea să cedeze aproape nimic din drepturile și prerogativele sale. Prin urmare, dacă congresul catolicilor din Ungaria stăruie cu tot dinadinsul pentru o autonomie oare-care în sinul bisericești: are să țină cont atât de pretențiile guvernului, cât și de voința categoric spusă a episcopatului. Ear' de nu, atunci cauza congresului se infundă din nou, pentru un timp neprevăzut.

Din Dietă.

În ședința de Sâmbătă, 16 l. c. n. a Dietei s'a continuat și încheiat desbaterea în general asupra apropiatăunii. A vorbit de astă-dată deputatul *Páter Rozó* (din partidul poporal) în contra proiectului de budget. Nu are încredere în guverna și testă activitatea acestuia o află păgubitoare pentru stat. Programul partidului poporal — zice — e în contrast în toate punctele cu acela al guvernului și respinge insinuarea

că programul partidului său ar fi reacționar. Intre altele, oratorul accentuează duplicitatea multor deputați guvernamentali, care una promit alegătorilor și alta fac în Dietă.

După dînsul a vorbit ministrul de finanțe Lukács polemizînd cu antevorbitorii și căutînd să răstoarne atacurile acestora. — Desbaterea în special asupra proiectului s'a amînat pe azi, 18 l. c., deoarece ce ministrul-president Széll a avut în aceeași se-dință să răspundă la interelațiile ce i-se făcuseră de opoziționali în cauza alegerii cu vîrsare de sînge sîcuiesc la Murás-Osorheiu.

În răspunsul său, prim-ministrul se întemeiază pe raportul anchetei și pe faziunile martorilor. Spune anume, că doi geandarmi au folosit armele, fiindcă fuseseră atacați din partea alegătorilor din opoziție, și aceasta o ilustrează cu două bucați de peatră. Geandarmii au fost ceruți de presidentul alegerii și de senatul orășenesc, fiind mare agitația între alegători. Un singur moment a îndestulit în parte și pe opoziționali, din tot răspunsul lung al prim-ministrului, și anume faptul, că pe fostul deputat Bernády György și căpitan al poliției din M.-Osorheiu i-a suspendat din post și a ordonat cerșetare disciplinară în contra lui. Sfirșind, ministrul-president Széll a rugat pe deputați, ca în asemenea cauză delicată să măsoare cu măsură egală față de opoziție ca și față de guvernamentali, căci numai astfel se poate pregăti drumul pentru alegerii curate.

Dintre interpelelanți au reflectat lui Széll deputații Barta Ödön și Busáth Ferencz, care nu pot primi răspunsul, fiindcă e ilegal în sine și faptul, că s'a cerut intervenția geandarmilor la actul alegerii, apoi fiindcă ministrul-president n'a arătat și cauzele politice, care au pricinuit vîrsarea de sînge. Majoritatea însă a luat la cunoștință răspunsul prim-ministrului.

Pösz Sándor a răspuns la interpelelația lui Ugron Gábor în cauza preotului catolic Hegyi Antal din Ciongrad, care a fost foarte brutal trît de geandarmi la porunca jude-lui cercual de-acolo, învinuit fiind cu anume „agitații”. Ministrul a expus precedentele afacerii și a declarat, că a ordonat cercetare în contra judeului pentru procedarea lui „nu tocmai corectă” față de preotul Hegyi.

Ugron a luat la cunoștință răspunsul ministrului, dar pretinde, ca guvernul să pună odată capăt politiceii de prigonire, ce dominează încă în comitatul Ciongrad în contra opoziționalilor de-acolo.

Asociațiunea la Lipova.

Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român a hotărît, ca în anul acesta să-și țină adunarea ei generală la Lipova. În vederea acesteia Asociațiunea făcuse apel la dl protopop al Lipovei Voicu Hamsea să constituie un despărțământ din cercurile Șiria, Radna, Lipova și Murás, cu reședința în Lipova.

Dl Hamsea refuzase cererea Asociațiunei, pe motivul că jurul fiind sărac, nu se poate constitui un despărțământ.

După refuzul dlui Hamsea Asociațiunea a făcut apel la harnicul învățător îmbrățnit în muncă și cinste, la dl Ioan Tuducescu, prin zelul și silințele căruia s'a și ajuns la convocarea adunării constitutive a despărțământului, care a avut loc Sâmbătă, în Lipova.

Ca delegat al Asociațiunei și președinte ad-interim, dl Tuducescu a deschis adunarea, compusă dintr'un frumos număr de membri și asistenți, prin următoarea avîntată cuvîntare :

*Onorată adunare,
Stimaților domni și frați!*

Însărcinat de On. Comitet central al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român” cu rînerea în lucrare și inactivarea acestui despărțământ, care după cum este arondat și împărțit — de către comitetul central, se extinde peste cercurile administrative: Lipova, Murás, Radna și Șiria, cu sediul în Lipova — mi-am luat voe a mă adresa către D-Voastră, stimaților domni și frați, și a Vă invita la această adunare de constituire.

Dau expresiune bucuriei mele, vîzînd că ați luat parte în număr așa de mare, — Vă mulțumesc în numele cauzei și Vă salut :

Bine ați venit!

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român — este o instituție, în stîrul căreia se pot grupa toate clasele noastre sociale: inteligența, poporul țărăn, măestrul și neguțătorul; și scopul ei este foarte salutar pentru noi toți.

Așa în statutele „Asociațiunei”, sunt prevăzute cele mai salutare și înalte scopuri. Ea are să înființeze, să susțină și să ajutoreze: școale de pomărit, de vierit de economie și măestrie, de care mai cu seamă noi avem mare lipsă.

„Asociațiunea” are să poarte îngrijire, să ajute și să îndemne poporul la îmbrățișarea multor ramuri de măestrie, pe care noi până acuma abia le-am cunoscut. Asociațiunea are să ne îndemne și să ne spri-

ginească, la înființarea de însoțiri folositoare cum e bunăoară „prăsierea vitelor” și al „hoarelor” care sunt un principal izvor de câștig în părțile noastre.

Toate aceste „Asociațiunea” le poate ajunge mai ușor atunci, dacă e dislocată în despărțăminte, ca să poată intra în mai de-aproape atingere cu poporul și să poată pătrunde și afla în mod mai direct ce e de făcut.

Vă rog dară stimaților domni și frați — în numele cauzei, să Vă apropiați cu toată căldura inimii Voastre și cu toată bunăstarea sufletului Vostru și să Vă grupați cu dragoste sub flamura „Asociațiunei” ce-și are devisa: „literatura și cultura poporului”.

Să luăm exemple și dela alte neamuri, cu câtă căldură își îmbrățișează și cu ce în-suflețire se grupează pe lângă societățile lor culturale și le dau tot sprigina morală și material.

Așa și noi, să ne însuflețim pentru „Asociațiunea” noastră, și la glasul ei cel duios de maică — să contribuim cu obolul nostru — pentru-că dînd „Asociațiunei” însuși nouă ne dăm. Și făcînd noi aceasta să dovedim, nu numai că vegetăm și trăim de astăzi pe mîne, ci ne și afirmăm în faptă, că ținem pași cu timpul care înaintează; și pe nimenea nu-l așteptăm, până ce se va socoti, până se va gândi; să arătăm prin fapte și cuvinte — că suntem vrednici și demni urmași ai înaintașilor noștri, care în timpuri grele, când nu aveam atîta inteligență și popor știutor de carte, cu multă înțelepciune, cu mare osteneală, și cu însemnate jertfe acum 40 de ani au întemeiat și inaugurat această „Asociațiune”.

Marele nostru poet Alexandrescu de odinioară întru amărăciunea inimii sale a scris acestea :

*La fapta bună
Puțin s'adună.*

Noi următorii, să căutăm a vindeca rana poetului și noul Alexandrescu de mîne să poată cânta :

*La fapta bună
Mulți se adună.*

Cu aceste cuvinte, dlor, declar adunarea de deschisă.

Cuvîntarea a fost primită cu aplauze și ovațiuni.

Urmînd înscrierea membrilor pentru despărțământ, s'au înscris 77, dintre care 40 au fost aduși cu listă de dl protopop Hamsea, care mai înainte refuzase de a

lucra pentru a constitui despărțământul, din motiv de „sărăcie”.

Procedîndu-se la alegerea președintelui, e ales, la propunerea dlui Hamsea, dl Dr. Haki, (care, în treacănt fie zis, până acum a fost contra aducerii la Lipova a adunării generale în anul acesta) rămînînd în minoritate dl Tuducescu.

Membrii în comitet au fost aleși dnii protopop G. Popovici-Șiria (absent) V. Beleş Radna, V. Hamsea și Dr. Morariu, advocat în Radna.

La înscrierea de membru, dl A. Savici, a depus o acțiune de 100 fl. înscriindu-se de membru pe viață. Inimosului român i-s'au făcut meritate ovațiuni.

Opera dlui Tuducescu, de a constitui despărțământul a rouit; pentru care recunoștința i-se datorează. Epigonilor însă, îndatorii le rămîn și o mare responsabilitate, pentru a duce la bun sfîrșit lucrurile bine puse la cale de un bun român.

Din străinătate.

Macedonienii în Bulgaria.

După ultimul recensămînt, dela 1890, Bulgaria are 3.500.000 locuitori. Sporul populației se face în mare măsură mai ales prin imigrarea de bulgari din Macedonia, care la rîndul lor ajung la superioritate și ajung să domine chiar pe autohtoni. În Sofia, de ex. sunt 20 mii macedonieni; în Filipopol 8000. Dintre 8 600 învățători, câți sunt în Bulgaria, 2.300 sunt originari din Macedonia; dintre 38 mii funcționari, 15 mii macedonieni; din 8 episcopi, 4 macedonieni. Dintre 8412 preoți, 1262 macedonieni. — Școalele din Macedonia dau anual 2—300 cărturari care trec la procopseală în Bulgaria, unde apoi formează și întăresc clasa rîsvrățitorilor, unde ajung să domine să formeze chiar opinia publică, în sens sarafost-caravelofist.

Chestiunea Chinei — chestie europeană.

— Un discurs al lui Bülow. —

Ceea-ce dela început se prevedea, se pare a deveni fapt. Puterile interesate în China sunt în completă neînțelegere între olaltă chiar acum, când era vorba să ajungă la un fel de „pace” cu uriașa Chină. În deosebi ier la suprafață neînțelegeri acute între Rusia și Angliera, din pricina atitudinii, ce Rusia observă față de China relativ la țeara Mandjuria.

Qui se semble...

— Reflexiuni istorice —

Deși teoria rösleriană, — care susține că poporul român nu este autohton în Dacia-traiană, ci imigrat prin veacul XII și XIII din Peninsula-Balcanică, — a fost în timpul din urmă dresă în sensul întinderii elementului românesc peste Balcanți și în Dacia, și formînd o unitate etnică și teritorială, aceasta din urmă spartă fiind prin aşezarea ulterioară a poporului maghiar și a slavilor sudicii pe locurile unde se găsesc astăzi; —

Deși autorități în istorie ca Ranke și Mommsen, apoi cercetările moderne ale lui Jung și D. Onciu (nu însă și părerile dlui Weigand!) conchid la continuitate, —

Istoriografi maghiari, care se ocupă de această chestie, persistă cu încăpăținare a lua de bani bunii teoria lui Rösler parafrazată și echilodită de Hunfalvy.

Dl Ludovic Tallozy, membru al academiei maghiare din Budapesta, în discursul său de recepțiune, ținut la 12 Nov. 1900, ocupîndu-se de influențele istorice pe care le-a exercitat Ungaria în evul mediu asupra statelor sale vasale, incidental se ocupă și de „chestia valahă”.

Pare-că cu o predilecție oare-care i-ar veni noului academician să se ocupe de această chestie, care are darul de a fi de interes politic, după concepția „patriotică”.

D-sa insistă asupra stabilirei unei asemănări dintre viața păstorească din Apenini, dela Hem și din Carpați, lăsîndu-ne să întrevedem că aci ar fi de făcut oare-cari concludii, pe care însuși nu îndrăznește să le combine, ci... oferă „mărul de aur” dlui Ladislau Réthy, ca mai „special”.

Noi cunoaștem „teoria” dlui Réthy, care în resumat este aceasta :

Niște păstori din Apenini (care au ajuns să formeze un popor de 12 milioane și mai bine astăzi!) s'au strecurat prin veacurile VI și VII după Chr. în Peninsula Balcanică. Aci s'au înmulțit, și s'au slavizat pe jumătate, și au stat până în veacul XIV, când au început să se strecoare în Dacia-traiană.

Acesta e poporul român sau „valah”.

Dl Réthy își clădește „teoria” pe asemănarea dintre limba română și dialectul italian din Friaul.

Intrucât este o „descoperire” în lucrarea dlui Réthy, o broșurică, tot discurs de recepțiune, servească de dovadă împrurarea că dl V. A. Urechidă a scris cu vre-o două decenii înainte de d-lui despre asemănarea dialectului din Friaul cu limba română, — fără să fi bănuit măcar, că se va găsi vre-o dată un „savant” care să scoată de-aci concludii ultra-rösleriane, să culeagă, cum e vorba :

*Astă vară la erăcium,
Mănoam mere dintr'un prun.*

Intrucât este științifică lucrarea dlui Réthy, tradusă și pe românește de un domn Costa, pe care îl convinsese dl Réthy că a descoperit... „iarba de pușcă”, servește darea de seamă din „Literaturblatt” (1898), ce apare sub direcția celebrului filolog Meyer Lübche.

Cunoștințele de filologie și priceperea de a face filologie comparată, structura „teoriei” dlui Réthy, au fost reduse la adevărata lor valoare, la jocul de a sunetele, — avînd ca rezultat o copilărie, cu care se poate intra în Academia maghiară.

Ear în reolvarea chestiei continuității sau necontinuității Românilor în Dacia-tra-

iană, dl Tallozy îi dă d-lui Réthy locul de onoare.

De-aci urmează concludia: cine se aseamănă s'adună!

Nu putem însă să nu ne oprim pentru a face cu acest privilegiu oare-cari reflexiuni în onoarea științei maghiare.

Istoriografi ca Pesti Frigyes, Szabó, Szadecshy, Frankoy, și alți câți-va, merită toată considerația. Lucrările lor, deși unele în parte imbibate într'un tendenționism oare-care, sunt serioase, muncite, și spriginite pe material controlabil.

În același timp, scriitorii maghiari de valoarea lor nu se ocupă de chestia continuității „valahilor”.

Pentru-ce oare? Credem că explicația nu va fi alta, decât că acești scriitori (care sunt în viață, bine-nțeleși) primesc rezultatele pozitive ale cercetărilor științifice la tr'o chestie oare-care, ori care ar fi acelea, devisa avînd: adevărul înainte de toate.

Neputînd spune același lucru despre domnul Réthy și Tallozy, am zis ce am zis.

Mefisto.

Chestia noiei încercări a ajuns acum la treapta să se discute și în Reichstag-germaniei.

În ședința de Vineri, 15 l. c. n., fiind vorba de un nou credit suplimentar, ce guvernul german cere pentru cheltuielile cu războiul în China, cancelarul imperiului, contele Bülow a ținut un discurs, în care a prezentat următorul tablou al situației:

Menținerea concordiei sincere a puterilor totdeauna a succes până acum. Deși sunt diferențe, a căror cauză zace în natura raporturilor sau a trecutului, noi totuși avem credința, că solidaritatea națiunilor culte va trece învingătoare și peste acele divergențe de vederi, cari s'au ivit de curând în chestia chineză.

Toate puterile stăruie pentru a-și consolida raporturile față de China și doresc cât mai curând încheierea tractatelor internaționale. Cu toate acestea, există anume divergențe, cari se întemeiază pe natura lucrurilor. Sunt unele dintre puteri, cari au o interes esențial economic, ear' altele, cari urmăresc mai ales scopuri politice. Noi (Germanii) suntem în rindul celor dintâi. Pentru asta am încheiat noi pactul germano-engliz și cu scopul, ca, într-o cât se poate, să menținem integritatea Chinei; de altă parte, să ne angajăm în China numai într-o măsură necesară intereselor noastre comerciale. Acest pact al nostru nu se referă la țara Mandjuria, ceea-ce se vede din textul aceluia. Că statoriri secrete și clauze nu sunt întru înțeles, asta din nou o declar la locul acesta. Nici la pertractările înainte de încheierea pactului noi n'am lăsat să se învoiască întru, că n'am avut în vedere Mandjuria, unde n'avem interese demne de amintire. De altă parte, al nostru interes este, ca China să nu-și risipească sădarnic averea sa de stat. China e datorare puterilor cu sume considerabile, e un astfel de datoras, care pertractează cu creditorii, dar' n'a ajuns încă să și plătească da-oria.

Interesul creditorilor e, ca China să se cheltuiască peste măsură în fraudem creditorum. Câtă vreme China n'a îndeplinit îndatoririle notei comune, Germania ar reține ori-ce pactare ce China ar încheia cu alte țări, de oare ce prin asta puterea ei financiară ar fi influențată în chip foarte esențial. Toate puterile au declarat sărbătorește, că nu urmăresc în China scopuri separate. Așa ceva normativ apoi, că s'oretăți particulare au început să stoarcă dela China fel de fel de concesii. Dacă asta așa ar fi continuat progresiv, în cele din urmă China ar deveni o lămâie stoarsă și n'ar mai rămas nimic din mustul aceluia. Se zicea, că afacerea chineză ar altera raporturile noastre față cu Rusia. Nu e adevărat: Germania în chip esențial urmărește în China scopuri economice și culturale; tot asemenea și Rusia, dar' ea mai are acolo și scopuri politice, îndeosebi în China-de nord. Scopurile germane și rusești pot foarte bine să încapă lângă oală. Despre contraste mai multe sau tocmai permanente între aceste două puteri în China tot atât de puțin poate vorbi, ca și aiurea. Firea lucrurilor a devenit însă cu sine, că în China putem câteodată să mergem împreună și cu alte puteri. În Austro-Ungaria și Italia ne-au spriginit în chipul cel mai loial și că împreună mergem cu acești doi aliați, pe lângă menținerea neclintită a triplei alianțe, — asta e în lucru dela sine înțeles.

Scopul nostru e numai, ca într-o cât se poate să creștem în China cât mai curând în stare de lucruri pacifice și să ne putem menține posesiunile și interesele comerciale. Prin atitudine dreaptă și loială, noi vrem să aplanăm contrastele, ear' în înțelegere cu alții vrem să ajungem acel scop comun, ca, pentru speșele avute cu expedițiile, să primim despăgubire corespunzătoare și să menținem libertatea comerțului nostru. Pentru această politică cerem spriginul Reichstagului.

Bebel a zis, — continuă Bülow, — că noi reprezentăm în China interesele Englezilor. Aceasta îl surprinde în cât va, știind că pe Bebel prieten al bunelor relații cu Anglia. Tot un amic e și Bülow al celor mai bune raporturi cu Anglia, dar numai în cadrul deplină îndependențe. Drept aceea — zice Bülow — accentuez declarația: Germanii numai interese germane reprezintă în China și e treaba Englezilor, ca ei înșiși să și-le reprezinte pe-ale lor proprii.

ACADEMIA ROMÂNĂ.

(SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1901)
Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1900—1901.

Domnilor Colegi,

Presintându-vă după datoria mea, la începutul acestei sesiuni generale, expunerea lucrărilor făcute de Academie dela sesiunea trecută, sunt fericit a aminti, înainte de toate, ca și în alte dăți, solitudinea și interesul ce Augustul Protector și Președintele de onoare al Academiei, Majestatea Sa Regele, poartă pentru instituțiunea noastră, care cu inima plină de recunoștință trebuie să considere această înaltă atențiune ca o distincție favorabilă.

Legăturile dintre Români și Augusta lor Dinastie fiind atât de strinse, bucuria și durerea ei sunt bucuria și durerea noastră în întreg. Eată de ce Academia Română, reprezentanta culturii și cugetării românești, a simțit cea mai vie durere cu ocaziunea încetării din viață a Alteței Sale Regale Prințesei Iosefina, Augusta Mamă a Regelui nostru. Din ședința publică dela 9 Iunie Academia a exprimat telegrafic Majestății Sale Augustului Protector condolențele sale, la cari Majestatea Sa a binevoit a răspunde printr-o telegramă prea grațioasă.

În ședința dela 12 Maiu, după o dătină introdusă în Academie de a se serba ziua de 10 Maiu, cea mai însemnată în dezvoltarea Statutului Român, printr-o cuvântare în lauda aceluia, care a ilustrat-o, secretarul d-voastre general a citit un memoriu despre însemnătatea acestei zile mari în viața României.

I. Membrii Academiei.

În cursul anului, Academia a avut să îndure patru dureroase pierderi prin încetarea din viață a colegului nostru Nicolae Kretzulescu, a membrilor corespondenți Aron Densusianu și Ioan Nenițescu și a membrilor onorari Comitele de Marsy și Max Müller.

Veneratul nostru coleg Nicolae Kretzulescu, doctor în medicină dela Facultatea din Paris, fusese ales membru al acestei Instituțiuni, în secțiunea științifică, la 9 Septembrie 1871. Academia alegându-l printre membri ei, a recunoscut printr'aceasta nu numai valoarea omului de știință, dar și participarea lui la avântul țării, pentru studiile științifice. El a fost unul dintre întâii profesori ai școlii de chirurgie de acum șeszeci ani, alipită pe lângă spitalul Colțea și care trebuie considerată ca începutul Facultății noastre de medicină. Activitatea sa științifică este veche. Din 1843 datează „Manualul de Anatomie descriptivă”, care fu retipărit în o prelucrare nouă în 1878, în 3 volume.

Dar regretatul nostru coleg a dezvoltat și o mare activitate politică; el a fost un distins barbat de stat, servindu și în toate ocaziunile țării și ocupând cele mai înalte demnități. El a fost și reprezentantul ei la Berlin, Sant-Petersburg, Roma și Paris.

Nicolae Kretzulescu a încetat din viață în 26 Iunie, la Leurdeni, în al 89-lea an al etății sale. Delegațiunea, pentru a onora rămășițele pământești ale regretatului nostru coleg, a dispus a se depune pe sicriul său o coroană. Membrii Delegațiunii au eșit la gara de Nord întru întemnițarea rămășițelor răposatului, ce au fost așezate în biserică Kretzulescu, și la serviciul divin, pe lângă Delegațiune, au asistat și ceilalți membri ai Academiei aflați în capitală; ear secretarul d-voastre general a rostit o cuvântare în numele Academiei.

Aron Densusianu, profesor de limba și literatura latină la Universitatea din Iași, a încetat din viață în ziua de 4 Septembrie. Răposatul era membru corespondent în secțiunea literară, ales la 13 Septembrie 1877. Dinsul a dezvoltat o nelncetată activitate literară, producând un număr însemnat de scrieri și de studii critice. Cele mai importante sunt: Epopeea națională „Negriada”, o povestire poetică a descălecatorei lui Negru-Vodă și „Istoria limbii și literaturii române.”

Delegațiunea a trimis familiei răposatului o scrisoare de condolență din partea Academiei.

Ioan Nenițescu a încetat din viață acum patru zile, la 23 a lunii curente. Pentru activitatea sa literară ca pedagog, ca poet și ca etnograf, Academia l-a ales membru corespondent la 18 Martie 1896. Scrierea lui principia „Dela Români din Turcia Eu ropeană” a fost premiată de Academie la 1896 cu premiul Năsturel Herescu.

Comitele de Marsy, directorul Societății franceze de Archeologie și membru onorabil al Academiei noastre, dela 12 Aprilie 1894 a încetat din viață la Compiègne în ziua de 16 (29) Maiu. Răposatul era cunoscut

prin frumoase studii asupra anticităților și arhitecturii medievale.

Max Müller, membru onorabil al Academiei, ales la 12 Septembrie 1875, a încetat din viață la Oxford în 15 (28) Octombrie. Dinsul își câștigase un renume universal prin savantele sale lucrări asupra limbii sanscrite, prin elocințele sale lecțiuni asupra științei limbilor și prin numeroasele și importantele sale scrieri despre religii și despre mitologia comparată.

(Va urma.)

Noutați

Arad, 18 Martie n. 1901.

Monarchia noastră în China. Din Fiume se anunță, că ministrul de externe contele Goluchowski are de gând să înființeze două consulate noue în China-nordică. Unul în Tiencin, pe teritoriul câștigat de monarchie, celalalt în Cifu. În chestia aceasta ministrul a cerut, prin oficiul de marină, și părerea camerelor comerciale din Fiume.

Poporațiunea Ungariei. Presa maghiară spune, că în urma datelor recensământului ultim s'a constatat, că Ungaria împreună cu Croația-Slavonia au azi 19.203.531 locuitori. Sporul populațiunii în timp de 10 ani din urmă ar fi deci, pe teritoriul coroanei ungare: 1.839.322; ear' din sporul acesta s'ar veni pentru Ungaria (fără Croația și Slavonia): 1.530.535 locuitori. — Sigur, că statistica „patriotică” pe toți aceștia va vră să i facă Unguri!

† Ioan Dancu, protopresbiter gr. or. al tractului Lupșel (Munții-Apuseni), a răposat Vineri, în 15 l. c. n. În mormântarea i s'a făcut ieri, 17 l. c.

Ce am făcut?! În numărul dela 4/17 c. organul lazaronilor sibiieni publică un prim articol pe 4 coloane, care începe astfel:

„Să fim sinceri, domnilor!

„Ce vreți d-voastră dela „Tribuna Poporului”? Care v'este scopul? Spuneți-ne, ce ați făcut dela întemeierea jurnalului aradan?”

Mășterul, care a slobozit lungul articol, se vede cât de colorat, că nu e în curent cu cele ce s'au petrecut. Lucra pe la „Magyarország”, pe când Dedu spunea zi de zi că ce facem noi.

Nu ne mai luăm deci osteneala să-l lămurim noi, ci-l trimitem la colecția „autoritatei”. Va afla din ea, că Sturdza n'a dat un milion să înființăm ziarul și să tăcem în fața trădărilor ce săvârșea guvernul M. Sale Regelui Carol, care ne-a vândut lui Bánffy... Am primit apoi câteva sute de mii dela vicarul Goldiș, ca să combatem candidatura „naționalistului” Hamsea, care nici n'a ajuns astfel episcop...

Ear' că ce vrem să facem pe viitor, aște micul lazaron, că vrem: 1) să furăm scaunul prezidial, ca șeful lazaronilor să nu mai aibă unde-și sorbi cafeaua în fiecare după-amează; 2) să primim și dela Széll câteva sute de mii, cum am primit și dela Bánffy, ca să vindem ce-a rămas încă nevândut: adică pe lazaroni! Se înțelege, dacă, peste tot, mai dă cineva ceva pe ei!

Un tânăr care promite. „Szegedi Herald” dela 16 Martie dă un lung raport despre serbările ce s'au făcut în Seghedin în ziua de 15 Martie întru pomenirea zilei când — la 1848 — s'au dat popoarelor (?) libertăți. Între cei cari figurează în programul serbării, și anume declamând cu „frumos rezultat” poezia lui Ábrányi (A magyar nyelv) este tânărul Emil Zacharia, stipendiat al Fondatiunii Gojdu. După serbări, s'a încins o petrecanie până dimineața și cine ca Zacharie al nostru a jucat mai cu foc „ropogós csárdás”-urile?! D-sa este de altfel nepot de preot românesc. Păcat de stipendiu!

Necrolog. Primim următorul trist anunț: Subscrișul cu inima frântă de durere anunță încetarea din viață a iubitului lor fiu, respective frate Filimon Anciu, întemplat

în Budapesta la oarele 11 a. m. în 16 l. c. în al 84 an al etății sale.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre odihnă eternă, după rital sf. bi. gr. or. române, azi în 18 l. c. din casa mortuară a cimitirului superior. Fie-l țărina ușoară și memoria eternă! Arad, la 18 Martie 1901. Simeon Anciu și soța născ. Elena Petroviciu, ca părinți. Alexandru Anciu, ca frate.

Ferestrele „Ardeleni” — sparte cu petri! Joui, în preșeara de 15 Martie, studentii dela gimnaziul evang. reformat din Orăștie au spart vre-o 12 geamuri de la banca „Ardeleană”. Causa e, că la „Ardeleană”, peste drum de colegiu, nu s'au pus din acest incident lumini în ferestri. Și adevărat la ce să se și pună? Ce au Români cu ziua de 15 Martie? Se vede — zice „Bunul Ecomom” — cum au fost aruncate petri și bucăți de fer și plumb, de sus din ferestrele etagiilor I. și II. ale colegiului, peste strada în ferestrele „Ardeleni”. Foarte caracteristic pentru spiritul în care se cresc tinerii la acel colegiu.

Pentru masa studenților români din Brașov au contribuit: Dl. avocat Victor Popescu și Doamna Luisa Popescu cu 20 coroane întru amintirea răposatului lor frate resp. cumnat Dr. Pompiliu Popescu din București.

Ofițer honved brutal. Se anunță din Alba-Regală, că Vineri seara, după eșirea din teatru, un meseriaș-căltunier de-acele anume Iosif Halgana a stins în stradă fără intenție pe sublocotenentul de honvezi Farkas Imre, care a pălmuit imediat pe bietul meseriaș. Din asta s'a iscat un schimb de vorbe, al cărui sfârșit a fost, că ofițerul a scos sabia și a rănit foarte grav în două locuri pe bietul om, care n'avea nici măcar baston în mână. — Se vede, că firea honvedului Farkas e mai rea, decum o arată numele.

Artista Eleonora Duse — condamnată. Vestita artistă tragediană Eleonora Duse s'a ajuns acum de curând la un renume, la care nimeni și nici ea nu se aștepta. Din pricina că a insultat nu de mult un ofițer dela tren, judecătoria din orașul Modena a condamnat-o la amendă în bani de 110 lire și la închisoare pe o lună, întregă. Amenda în bani pentru celebra artistă ar fi floare la urechie; dar' închisoarea? Asta e oribilul, de care, fiindcă a Italiei fiind, — numai grația regelui italian mai poate să o scape.

Mester Vazul. Aflăm dintr-un loc sigur, că Mester Vazul, care din grație înaltului Preșident al tuturor Românilor din Europa, Dr. I. Rațiu, ajuns, de la foile ungurești, colaborator intern al „Tribunei” din Sibiu, și-a aflat un sincer amic cu care își petrece minunat timpul — în afară de redacție, — pe dl. Décsán Gyula, cunoscut publicului român de pe când era stud. jurist în Cluj. Cel dintâiu bun informator al foilor ungurești, ear' asta din urmă s'a distins prin faptul că a cerut cercetare disciplinară contra colegilor lui pe motivul că aceia s'au purtat româneste. Probabil că dl. Rațiu îl va acui și pe Décsán de colaborator al „autoritatei”. Cum ar și pute să rămână Mester fără un demn tovarăș!

Un prinț teatralist. Între membrii teatrului rusesc din Moscova se află și prințul Sumbatov, care zilele trecute a sosit la Belgrad (în Sârbia), unde se produce în mai multe reprezentații dramatice. A fost primit de Sârbi cu mari ovații.

Exundă-i. Imprejurimile Agramului, capitala croată, de zile întrăgi sunt toate sub apă. Riturile Sava, Lomja și Kazma au exundat așa de puternic, încât mai multe mii de jugere pământ arător stau sub apă.

Editor. Aurel Popovici Barcianu. Red: respuns: Ioan Russu Șirlianu.

Invitare al abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe semestrul prim la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an	Cor. 20.—
Pe 1/2 an	10.—
Pe 1/4 an	5.—
Pe o lună	2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an	franc 40.—
--------------------	------------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anunt pentru un timp, care incepe cu prima și se termină cu ultima lună.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“.

A apărut

Calendarul pe anul 1901

in editura Tipografiei Diecesane

(Arad).

Material foarte variat cuprinzând:

Literatură,
istorie,
afaceri bisericești,
parte economică,
târgurile,
povești de tot felul
și 22 ilustrațiuni (chipuri).

Intre acestea: portretul P. S. Sale Episcopului Goldiș. —

Dintre tablourile dela instalare, Prea Sfinții Episcopi Popea și Goldiș pe pragul bisericii (îmbrăcați în ornate), 8 chipuri cu călăreții și mulțimea mare dela instalare; biserica rom. ort. din Oradea (2 chipuri: exteriorul și interiorul bisericii!), Reședința episcopescă de vară din Arad-Gaiu.

— Toate pe hârtie fină, încât ori-care se va pute pune în ramă. —

Prețul calendarului va fi moderat, ca și cel mai sărac să și-l poată procura.

Celor cari vor desface din aceste calendare, se va da rabat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățători.

Rumân.

1899

Ludwigsburg

Linz P/D, Bucuresci.

P. T.

Surogatul împlinesce un scop folositor — afară din punctul de vedere al avantajelor economice — dacă:

- însoțind într'un mod plăcut aroma cafelei din bobe, și rădăcă totodată fineta;
- dacă îi dă căutata coloare limpede brună-auriă;
- dacă este fără gust străin — fără sediment turbure;
- dacă dă cafelei negre, și mai mult încă cafelei cu lapte, o consistență, care lipsesce cafelei curate din bobe.

(Bobul de cafea pôte da numai oleiul etheric (cafeina) ce l' conține, vâpșește apa, fiind-că este prăjit, nu poseda însă o materie nutritivă, Cafeaua curată din bobe este dar tot de una subțire și apăsă.)

Adușgând o mică cantitate a specialității noastre

Cafea veritabilă Franck

cafeaua din bobe se perfecționează astfel, încât cel mai scrupulos beutor de cafea, care se pricepe la o ciască bună, — pe lângă toate superstițiunile — trebuie să se împrietinească cu plăcere — cu acest adaus.

Cu totă stima

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

Marca de Fabrică.

Marca de Fabrică.

Marca de Fabrică.

la
cafeaua neagră cu 4 linguri cafea din bobe — 1 lingură cafea Franck.

„ cu lapte cu 3 linguri cafea din bobe — 1 lingură cafea Franck.

Heinr. Franck Söhne in Bucuresci, Filaret, strada Viilor № 14.

D. 1921 A. 90 III.

J. W. L.

Tipografia „Tribuna Poporului“ Aurel Popoviciu Baracinu.

Crema Margareta

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

! frumuseței !

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

In câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coșii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pielei. Netezește încreșturile și ciupiturile de vârsat (bubab), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, carora le face pielea tineră și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiți profesori, vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masagiului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurătenii de piele, ci și încreșturile, ciupiturile de bubab și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arșiței soarelui și a vârețului.

Se poate și ziua întrebuița.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fl. 553 13—

Săpunul Margareta 70 fl.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încăruntit, 2 cor.

Blondinisarea părului de ori-ce culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochinică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fl. și 1 cor.

Resucitor de mustați Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustaților, 50 și 70 fl.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Representant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak Bucuresți, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la drogueriile; Brusa, Economul & Co., M. Stoinescu, I. Tetsu, I. Zanfirescu și în en gros și detalii la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre căsătorita folosirii cremei Margareta o și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folosesc de mult Crema-Margareta. Primește simpatia mea pentru efectul bun al acestei creme.

Bucuresți

Maria Ionașcu, artistă la Teatru Național.

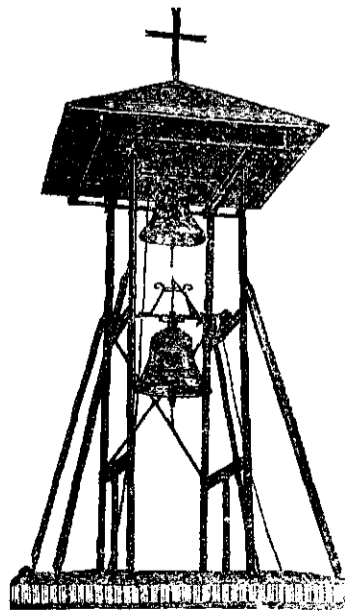
Premiat cu medaliă cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896

Turnătoria de clopote și de metal
a lui

Antoniou Novotny

in Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă. precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte. îndată ce clopotele sunt bătute de o lătare prin ceea-ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede. mai plăcut și cu vibrația mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor bătute, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor bătute cu adiustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate dimensiunile. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

505 24—